

helderheid zijner denkbeelden. Toch niet altijd. In zijn boekje over de noodzakelijkheid eener algemeene twijfeling wijdt hij een hoofdstuk aan de opvoeding der kinderen en de studiën aan de lage en hooge scholen, en hij beweert daarin, dat de kinderspelen tot niets nut zijn, den leertijd verminderen, van betere dingen afhouden en tot twisten leiden. Het straatspelen bederft, volgens hem, het meest, wat wellicht in moreelen, niet in door een geneeskundige allermintst te veronachtzamen physieken zin juist is. Comediën en dansen keurde hij mede sterk af, stellende „dat er in alle danseriën door de meester, diese regleert, ik wil seggen den duyvel, altyd posturen worden ingelast, die inderdaad oneerbaar sijn, alhoewel een groot Professor tot Franeker het nut van het dansen poogt staande te houden.”

Maar zonderlinger heeft Bontekoe zich betoond en meer bekend is hij gebleven door zijne reeds aangestipte ingenomenheid met de thee. Al in 1679 verscheen een tweede, in 1685 een derde druk van zijne *Tractaat Van het Excellenste Kruid Thee: 't Welk vertoond het regte gebruyk, en de groote kragten van 't selve in Gesondheyt, en Siekten; Ten dienste van die geene, die lust hebben om een Drank te drinken, welke seer veel dient om langer, gesonder en met beter Herssenen te leven, als de menschen in 't gemeen doen*. In zijn *Kort Discours Op het Leven, de Siekte, en de Dood: mitsgaders op de Medicijne van dese tijd* prijst hij de thee als reinigende het bloed in het lichaam, beter dan het moorddadige aderlaten, het uitmergelende purgeeren, het vuile clysteeren en het inzwelgen van ketels vol apozematum en andere nuttelooze zaken, die in de apotheek als in een doodlijk wapenhuis gereed staan; maar in zijn *Tractaat* beschrijft hij breedvoerig de verdiensten van zijnen heildrank. Deze verdroogt niet, verslapt de maag niet, doet niet beven, maakt niemand onvruchtbaar, integendeel hij geeft kracht in den mond en de keel (houdt de tanden wit en het tandvleesch rood), zuivert het bloed (men kan een afgaanden tertiaan genezen door 6 of 7 kopjes sterke thee te drinken, 2 uren vóór 't aankomen van de koorts, „en dan al voort gedurig aandrinkende tot 50, 60 ja 100 kopjens, maar niet soo sterk van 't extract”), verdrijft zware droomen, verlicht de hersenen van zware dampen, verlicht en geneest alle duizelingen en pijnen des hoofds, is zeer goed voor de waterzucht, verdroogt de vochtige catarnen van het hoofd, verteert alle rauwe vochtigheid, neemt weg alle verstoptheid, maakt het gezicht klaar, zuivert de verbrande humeuren en hitte der lever, geneest alle gebreken der blazen, verzacht de grove milt, verdrijft overtolligen slaap, verjaagt de dommigheid, maakt gauw en wakker, courageert het hart, doet de vrees wijken, verdrijft alle pijnen der koliek, die door wonden ontstaan zijn, is goed tegen de inwendige gebreken der lijfmoeder, versterkt alle inwendige deelen en verterende krachten, scherpt het vernuft, versterkt de memorie, verwakkert het verstand, purgeert zachtelijk de gallen en lescht den dorst. Mocht men dit alles voor waar aannemen, dan zou er inderdaad niet veel meer noodig zijn om, volgens den titel van het *Tractaat*, langer, gezonder en verstandiger te leven.